

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของมนุษย์ในการสื่อความคิด การติดต่อสื่อสาร และการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน กฎเกณฑ์หรือระเบียบวากยารณ์ที่มีในภาษานั้นจึงเป็นไปเพื่อเอื้อให้มีรูปภาษา (linguistic units) หรือรูปสร้างในภาษา (linguistic constructions) ที่หลากหลายพอที่จะสนองความต้องการในการสื่อสาร (communicative needs) กับคนอื่นหรือเพื่อที่จะสนองความจำเป็นในการปฏิบัติสิ่งที่เฮลลิดีย์กำหนดเรียกว่า หน้าที่ทางสังคม (social function) เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (interactional function) การกำหนดควบคุมพฤติกรรม หรือความคิดนึกของผู้อื่น (regulatory function) หรือการเล่าแจ้งเรื่องราวต่างๆ (ideational function) (Halliday 1976 : 9 อ้างถึงใน เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์ 2536) การใช้ภาษาคือการเลือก (choice) รูปภาษาที่เหมาะสมที่สุดในการสนองความต้องการในการสื่อสาร เพื่อทำหน้าที่ทางสังคมในแต่ละสถานการณ์ บทการแสดงความคิดเห็นเป็นรูปแบบการใช้ภาษาแบบหนึ่ง โดยเฉพาะบทการแสดงความคิดเห็นในสื่อสารมวลชนและโดยเฉพาะในสื่อหนังสือพิมพ์ที่ถูกกำหนดโดยเงื่อนไขด้านเวลาและเนื้อที่ที่จำกัดในการเขียน เพื่อสื่อสารกับประชาชนผู้อ่านผู้รับสารจำนวนมาก ดังนั้น บทการแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์จึงมีการเลือกรูปภาษาและกลวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการสนองความต้องการในการสื่อสาร

ฉัตรและคณะให้คำจำกัดความของบทความไว้ว่า บทความเป็นความเรียงประเภทหนึ่งที่จะต้องมีเนื้อหาที่เรียบเรียงมาจากข้อมูลที่เป็นจริงซึ่งอาจจะได้มาจากแหล่งต่างๆและประกอบด้วยข้อคิดเห็นที่ผู้เขียนมีต่อเรื่องนั้น การเขียนบทความมีวิธีการที่จะกำหนดเฉพาะเจาะจงไม่ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษาซึ่งจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทความว่าเป็นประเภทใด ผู้เขียนจะเลือกวิธีการเขียนและใช้ภาษาตามความเหมาะสม (ฉัตร บุนนาคและคณะ 2522 :116) แม้ว่าผู้วิจัยจะเห็นด้วยกับฉัตรและคณะที่ว่าการใช้ภาษาของบทความจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทความส่วนหนึ่ง แต่จากการที่ได้ศึกษาบทความแสดงความคิดเห็นจากหนังสือพิมพ์รายวันและรายสัปดาห์จำนวนหนึ่ง ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะร่วมในการใช้ภาษาแสดงความคิดเห็น เช่น รูปภาษาแสดงความคิดเห็น การใช้คำเชื่อม รูปแบบประโยค และลีลา เป็นต้น

แม้ว่าจะมีผู้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับบทความแสดงความคิดเห็นในสื่อสารมวลชนไว้บ้างแล้ว แต่ก็เป็นการวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ 1 ปี (เพียงเพ็ญ ทูมมานนท์ : 2536) และงานวิจัยการบรรณาธิการต้นฉบับนิตยสาร (สุชาติพิศ โมราลัย : 2537) ส่วนทางภาษาศาสตร์มีผู้ศึกษาบทความแสดงความคิดเห็นในแนวปริศนาวิเคราะห์ แต่ข้อมูลเป็นบทความประเภทบทความวิชาการ(เพียรศิริ วงศ์วิมานนท์ : 2529 , สุธิดา สุนทรวิภาต :

2537)ยังไม่มีผู้วิจัยบทความแสดงความคิดเห็นในสื่อสารมวลชนทางด้านลีลาภาษาโดยตรง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิเคราะห์บทความแสดงความคิดเห็นทั้งรูปแบบ ลักษณะการใช้ภาษา กลวิธีแสดงความคิดเห็น และลีลาภาษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบและองค์ประกอบของบทความแสดงความคิดเห็น
2. เพื่อศึกษาลีลาภาษาในบทความแสดงความคิดเห็น
3. เพื่อศึกษาวิธีการแสดงความคิดเห็นในภาษาไทย

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ

1. บทความแสดงความคิดเห็นมีลักษณะเฉพาะ
2. บทความแสดงความคิดเห็นมีหลายรูปแบบหากพิจารณาจากวัตถุประสงค์และองค์ประกอบ
3. บทความแสดงความคิดเห็นแต่ละรูปแบบมีลีลาภาษาที่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ข้อมูลที่น่าสนใจในงานวิจัยนี้ได้แก่ บทความที่ตีพิมพ์ในหน้าบรรณาธิการและหน้าตรงข้ามหน้าบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ 6 ชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ มติชน สยามโพสต์ กรุงเทพธุรกิจ จำนวน 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 ถึง พ.ศ. 2540 จำนวน 17,780 ฉบับอันได้แก่ บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ บทความของมังกรห้าเล็บ ปลายนิ้วนายกำแหง ราชดำเนินกลาง จอดป้ายมติชน ระหว่างบรรทัด และบทความของกาแฟดำ งานวิจัยนี้ไม่ศึกษาภาษาภาพที่ปรากฏในบทความแสดงความคิดเห็น จะศึกษาเฉพาะภาษาเขียนที่เป็นตัวบทความแสดงความคิดเห็นเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยมีข้อตกลงเบื้องต้นเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันดังนี้

การวิเคราะห์ภาษาในงานวิจัยนี้หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบ ลักษณะการใช้ภาษา กลวิธีแสดงความคิดเห็น และลีลาภาษา

ลีลา ในงานวิจัยนี้ คือ กลวิธีการเขียน ลักษณะภาษา การนำเสนอ การแสดงความรู้สึกนึกคิด ที่ผู้เขียนแสดงออกให้ปรากฏในงานเขียน (รุ่งฤดี ดวงดาว, 2540 :7)

การใช้เครื่องหมายที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีดังนี้

1. ตัวอย่างของบทความจะอยู่ในกรอบและถ้าพิมพ์ด้วยตัวหนาและเอนจะเป็นข้อความที่ผู้วิจัยต้องการเน้น
2. ในตัวเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ข้อความที่คัดลอกมาจะใช้การพิมพ์ตัวเอนและข้อความที่ผู้วิจัยต้องการเน้นจะใช้ตัวหนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ

1. ได้ประจักษ์ถึงลักษณะภาษาแสดงความคิดเห็นในภาษาไทย
2. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาภาษากับการแสดงความคิด
3. เป็นแนวทางการสอนการใช้ภาษาและการเขียนแสดงความคิดเห็น
4. เป็นแนวทางการศึกษาภาษาสื่อสารมวลชนอื่นๆ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่เป็นงานวิจัยทางด้านสื่อสารมวลชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับบรรณาธิการและบทความต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ งานวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ ที่ศึกษารูปภาษาหรือ โครงสร้างทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็น และงานวิจัยทางด้านลีลาภาษาเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยลักษณะภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์

2. เก็บรวบรวมข้อมูลบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นบรรณาธิการและบทความประจำของหนังสือพิมพ์ 6 ชื่อฉบับ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2536-พ.ศ.2540 เป็นเวลา 5 ปี จำนวน 17,780 ฉบับ โดยเก็บข้อมูลตามประเภทหนังสือพิมพ์ 3 ประเภท (ถาวร บุญปวัฒน์, 2538 : 62-63; ประพจน์ ณ บางช้าง, 2539 :22-24)คือ หนังสือพิมพ์เพ่งปริมาณ(Popular Newspaper) ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์เพ่งคุณภาพ(Quality Newspaper) ได้แก่ สยามรัฐ มติชน สยามโพสต์และหนังสือพิมพ์เฉพาะกิจ (Specialized Newspaper) ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ข้อมูลบรรณาธิการทั้งหมดเป็นจำนวน 8,890 ฉบับ หนังสือพิมพ์แต่ละชื่อจำนวน 1,525 ฉบับ ยกเว้นเดลินิวส์จำนวน 1,265 ฉบับ จำนวนข้อมูลของบทความประจำก็เช่นเดียวกันคือจำนวนทั้งหมด 8,890 ฉบับจากหอสมุดแห่งชาติและศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์

3. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ลักษณะภาษาของบทความแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ โดยละเอียด คือ รูปแบบ องค์ประกอบ กลวิธี และลีลาภาษา เนื่องจากเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยจึงมิได้เจงนับจำนวนลักษณะในแต่ละประเภท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแยกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. งานวิจัยทางสื่อสารมวลชน

เพียงเพ็ญ ทุมมานนท์ (2536) วิจัยเรื่องบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย : เนื้อหาและกระบวนการเขียน เพื่อนำเสนอเนื้อหา รูปแบบ วิธีการตั้งชื่อเรื่อง วิธีการสรุป การเน้นบุคคล ประเด็นปัญหาหรือสถาบัน องค์ประกอบโครงสร้างการเขียนบทบรรณาธิการ ตลอดจนความสอดคล้องของเนื้อหาของบทบรรณาธิการกับเนื้อหาข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของวันเดียวกัน โดยใช้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีการเสนอเนื้อหาทั่วไปและตีพิมพ์ออกจำหน่าย ในช่วงปีพ.ศ. 2535 และมียอดจำหน่ายเกินห้าหมื่นฉบับ ระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. ถึง 31 ธ.ค. 2535 ใช้วิธีสุ่มแบบเป็นระบบตามวันในสัปดาห์ได้จำนวนหนังสือพิมพ์ชื่อละ 122 ฉบับ 6 ชื่อ รวมเป็น 732 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ มติชน บ้านเมืองและแนวหน้า และเลือก สัมภาษณ์บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์สุ่มตัวอย่างทั้ง 6 ฉบับ ฉบับละ 1 คน รวม 6 คน แล้วสร้างแบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบ วิธีการตั้งชื่อเรื่อง วิธีการสรุป องค์ประกอบ โครงสร้าง และสร้างแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (X^2) ทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบรรณาธิการกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ผลการทดสอบพบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวกับบทบรรณาธิการกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และมีความสอดคล้องกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเนื้อหาของบทบรรณาธิการและเนื้อหาของข่าวหน้าหนึ่ง แต่ผลการสัมภาษณ์ผู้เขียนบทบรรณาธิการส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เนื้อหา กล่าวคือหนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับเสนอรูปแบบของบทบรรณาธิการทางด้าน การโน้มน้าวใจ กระตุ้นให้เกิดการกระทำมากที่สุด แต่การให้สัมภาษณ์ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐและมติชนใช้รูปแบบทางการแสดงความคิดเห็นได้แย่มากที่สุด หนังสือพิมพ์แนวหน้าและ เดลินิวส์ใช้รูปแบบทางด้านเสนอแนะและอธิบายข่าวสารเป็นหลัก สยามรัฐใช้ทั้งรูปแบบทางด้านโน้มน้าวใจ กระตุ้นให้เกิดการกระทำและทางการแสดงความคิดเห็นได้แย่งปะปนกันไป ส่วนบ้านเมืองจะใช้รูปแบบขึ้นอยู่กับกระแสข่าวและเหตุการณ์ขณะนั้น วิธีการตั้งชื่อเรื่องใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องทางด้าน Label Heads มากที่สุด แต่การสัมภาษณ์ปรากฏว่าไทยรัฐ บ้านเมือง และเดลินิวส์ ใช้วิธีการตั้งชื่อเรื่องแบบ Striking Statement และ Quotation มากที่สุด ส่วนมติชนตั้งชื่อเรื่องแบบ Striking Statement มากที่สุด แนวหน้าใช้แบบ Label Heads มากที่สุด แต่ในการวิเคราะห์บอกว่า แนวหน้าใช้วิธี

Summary Statement ส่วนวิธีการสรุปจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า หนังสือพิมพ์ทั้ง 6 ฉบับใช้วิธีการสรุปแบบ Appeal for Action มากที่สุด แต่จากการสัมภาษณ์กล่าวว่าสรุปหรือไม่ ต้องแล้วแต่เหตุการณ์และวิธีการสรุปแบบใดก็ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้เขียน บางฉบับก็ใช้รูปแบบ การสรุปหลายแบบปะปนกันไป องค์ประกอบของโครงสร้างการเขียนบทบรรณาธิการจากการวิเคราะห์เห็นว่าทั้ง 6 ฉบับเขียนครบถ้วนตามองค์ประกอบของโครงสร้าง แต่จากการสัมภาษณ์ว่าครบและไม่ครบก็เป็นบทบรรณาธิการได้ เนื้อหาที่เช่นเดียวกัน คือผลการวิเคราะห์ส่วนใหญ่เนื้อหาของบทบรรณาธิการสอดคล้องกับเนื้อหาข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของวันเดียวกันแต่การสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แนวหน้า และเดลินิวส์เห็นว่า บทบรรณาธิการและข่าวหน้าหนึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกัน แต่หนังสือพิมพ์มติชน สยามรัฐ และบ้านเมืองเห็นว่าส่วนมากจะสอดคล้องกัน

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์ การสร้างแบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์และแบบสัมภาษณ์ก็อิงหลักเกณฑ์ทางนิเทศศาสตร์ การบันทึกข้อมูลโดยผู้ช่วยวิจัย 2 คนมิได้ใช้ลักษณะหรือข้อมูลทางภาษาเป็นเกณฑ์ จึงทำให้ผลการวิจัยในหลายประเด็นไม่สอดคล้องกับที่สัมภาษณ์ผู้เขียนบทบรรณาธิการ

อรสา ศรีสุขเสริม (2538) ได้ศึกษาแนวคิดทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของโรจน์ งามแมนที่ใช้นามปากกาว่าเปลวสีเงินในคอลัมน์สัปดาห์ปกกา ตีเสกหน้า ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปีพ.ศ.2523ถึงปีพ.ศ.2524 งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Quality Research) ที่วิเคราะห์ตามแนวความคิดของนักวิจารณ์ด้านสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ และพิจารณาจากประสบการณ์ชีวิต รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องและยังใช้ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมและทฤษฎีเชิงบรรทัดฐานของสื่อมวลชนเริ่มแรก ผลการวิจัยพบว่าบทความของเปลวสีเงินสะท้อนแนวคิดทางการเมืองมากที่สุด มีลักษณะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลในแง่การบริหารงาน ความเคลื่อนไหวของนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี พรรคการเมืองรวมทั้งพฤติกรรมและการกระทำที่ไม่เหมาะสม แนวคิดรองลงมาเป็นด้านสังคมเกี่ยวกับค่านิยมต่างๆ เรื่องของระเบียบวินัยการประหยัด และคุณธรรม แนวคิดที่เสนอเป็นลำดับสุดท้ายคือด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการเงิน การธนาคาร การตลาด การลงทุนและปัญหาต่างๆ ผู้วิจัยสรุปว่าเปลว สีเงินทำหน้าที่ตามที่สื่อมวลชนควรจะเป็นค่อนข้างครบถ้วน เพราะแนวคิดในการนำเสนอออกมานั้นมักอิงอยู่กับผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและยังนำเสนอความคิดเห็นและทัศนคติต่อสังคมในทางสร้างสรรค์ มีจุดยืน และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะนักหนังสือพิมพ์อีกด้วย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเนื้อหาของบทความเฉพาะของนักหนังสือพิมพ์เพียงคนเดียวตามแนวคิดเกี่ยวกับจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์โดยใช้การสัมภาษณ์ประกอบการวิเคราะห์แนวคิดทางสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์เป็นหลัก

งานวิจัยทางสื่อมวลชนที่กล่าวมานั้นเป็นการศึกษาบทบาทวิชาการและบทความประจำในหนังสือพิมพ์ในด้านเนื้อหาและกระบวนการเขียน โดยมีได้มุ่งศึกษาด้านลักษณะและการใช้ภาษาโดยตรง

2. งานวิจัยทางภาษาศาสตร์

(ก) งานวิจัยด้านปริจเฉท

เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ (2529) ศึกษาวิจัยแนวปริจเฉทวิเคราะห์เรื่องการวิเคราะห์โครงสร้างความในภาษาไทย : ข้อเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์ กล่าวถึงปริจเฉทวิเคราะห์ว่า ปริจเฉทวิเคราะห์คือการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีขนาดใหญ่กว่าประโยค ข้อมูลขนาดนี้ย่อมแสดงให้เห็นลักษณะต่างๆของภาษาได้มากกว่าข้อมูลที่เป็นประโยค โดยเฉพาะเรื่องปริบทและเรื่องการใช้รูปภาษา แนวทฤษฎีที่นำมาศึกษา วิเคราะห์คือ ทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่ของเฮลลiday (Halliday : 1976) และศึกษาทัศนปริจเฉท (Expository Discourse) ในภาษา จากบทความในสาขามนุษยศาสตร์ จำนวน 26 บทความ ศึกษา ลักษณะวากยสัมพันธ์ของประโยคและองค์ประกอบภายในประโยค สรุปเป็นแบบของไวยากรณ์ ปริจเฉทว่า ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ 1)ระบบโครงสร้างความในปริจเฉทซึ่งมีรูปวากยสัมพันธ์ ที่เรียกว่า อนุพากย์อิสระ อนุพากย์ไม่อิสระ และวลีลดรูป 2)ระบบโครงสร้างความในอนุพากย์ ศึกษาความแตกต่างของรูปอนุพากย์ประเภทต่างๆว่าเป็นผลมาจากการเลือกมุมมอง การแสดงทัศน และการเน้นของผู้พูด และ3)ระบบเอกภาพ เป็นผลมาจากการเชื่อมด้วยคำศัพท์ซึ่งเป็นคำร่วมกลุ่ม การอ้างถึง และการเชื่อมโยงทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค

อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยบทความแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์ในเชิงโครงสร้างไวยากรณ์ปริจเฉทมิได้มุ่งแสดงให้เห็นว่า บทความแสดงความคิดเห็นมีลักษณะแตกต่างจากบทความชนิดอื่นอย่างไร

สุธิดา สุนทรวิภาต (2537) ศึกษาภาษาที่แสดงทัศนคติในภาษาไทย จากบทความสาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูรูปภาษาที่แสดงทัศนคติซึ่งพบทั้งหมด 41 รูป จำแนกตามวากยสัมพันธ์เป็นคำ วลี และอนุพากย์ สุธิดาพบว่ารูปภาษาแสดงทัศนคติในตำแหน่งกลางประโยคพบมากที่สุด รองลงมาเป็นตำแหน่งต้นประโยค แต่ไม่พบตำแหน่งท้ายประโยค และพบว่ารูปภาษาที่แสดงทัศนคติที่เป็นคำตำแหน่งจะคงที่ และพบเพียงตำแหน่งเดียวคือตำแหน่งกลางประโยค ส่วนรูปภาษาที่แสดงทัศนคติที่ปรากฏเป็นวลีและอนุพากย์ สามารถปรากฏได้หลายตำแหน่งในประโยค ขึ้นอยู่กับการให้น้ำหนักความสำคัญรูปภาษาที่เป็นคำ ได้แก่ คง เห็น(มีอัตราความถี่มากที่สุด) ย่อม อาจ นำ ควร รูปภาษาที่เป็น

อนุพจน์หลักเสนอความ ได้แก่ นำสังเกต ดูเหมือน รูปภาพที่เป็นอนุพจน์แสดงความเห็นได้แก่ นำเสียดาย เสียดาย แน่ที่สุด รูปภาพที่เป็นอนุพจน์บอกความได้แก่ ที่สำคัญ ข้อสำคัญ ข้อที่ นำสังเกต นอกจากนี้ก็ยังพบรูปภาพอื่นได้แก่ เชื่อกัน(ว่า) ถือกัน(ว่า) กล่าวกัน กล่าวกันโดยทั่วไป กล่าวได้ อาจกล่าวได้ เห็นได้ จะเห็นได้ จะเห็น จะพบ ที่เป็นรูปวลี ได้แก่ ที่จริง โดยปกติ ความจริงแล้ว และยังจำแนกตามคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1.แสดง การแบ่งรับแบ่งสู้ (hesitancy) ซึ่งแบ่งย่อยเป็น การคาดเดา (conjecture) และการประมาณความน่าจะเป็น (probability) 2. แสดงความมั่นใจ (confidence) แบ่งย่อยเป็น การแสดงความชัดเจนของ สถานการณ์ (obviousness) การแสดงข้อเท็จจริง (factuality) และการเป็นธรรมชาติ (naturalness) 3. แสดงการวิพากษ์ (judgement) เป็นการประเมินคุณค่าของเหตุการณ์หรือเรื่องราวตามความรู้สึก ของผู้พูด (บวกและลบ) และจะปรากฏเป็นคำ วลี อนุพจน์ หรือจะปรากฏในตำแหน่งต้นประโยค หรือกลางประโยคนั้นขึ้นอยู่กับการให้น้ำหนักความสำคัญกล่าวคือ ถ้ารูปภาพแสดงทัศนคติเป็น อนุพจน์และปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคแสดงว่ารูปภาพนั้น มีน้ำหนักความมากและมีขอบเขต ความหมายครอบคลุมทั้งประโยค ส่วนรูปภาพที่เป็นวลีหรือคำ ปรากฏตำแหน่งกลางประโยค แสดงว่ารูปภาพนั้นมีน้ำหนักความน้อยและมีลักษณะเป็นส่วนประกอบในส่วนความหลัก (proposition) จนดูเหมือนจะเป็นส่วนหนึ่งของกริยวลี

งานวิจัยนี้ให้แนวความคิดในเรื่องความหมายของรูปภาพที่แสดงทัศนคติโดยมุ่งศึกษารูป ภาษาที่แสดงทัศนคติตามวากยสัมพันธ์ที่เป็นคำ วลี และอนุพจน์ ตำแหน่งของรูปภาพที่ปรากฏ และจำแนกรูปภาพตามอรรถศาสตร์

อาภาภรณ์ อักษรกาญจน์ (2538) ศึกษาวิเคราะห์รูปแสดงความต่อเนื่องของ แก่นความ ในทัศนปริเฉท ในตำแหน่งแก่นความ และ / หรือประธานและหาความต่อเนื่องของรูป แสดงแก่นความจากค่าเฉลี่ยของค่าย้อนกลับและค่าเฉลี่ยของค่าสืบเนื่องของกิวอน (1983) เพื่อดู ความลดหลั่นของค่าความต่อเนื่องโดยใช้ข้อมูลจากความเรียงประเภทแสดงความคิดเห็นเรื่องเดียว เรื่องปัญหาการจราจรที่มีผลกระทบต่อนักเรียนของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวะจำนวน 10 ความเรียง พบรูปแสดงแก่นความในทัศนปริเฉท 7 ชนิด ได้แก่ สุญรูป สุญรูปที่มีหน่วยขยายสรรพนาม นามวลีที่ไม่มีหน่วยขยาย นามวลีที่มีหน่วยขยาย นามวลีที่มีหน่วยแสดงแก่นความและนามวลีที่มี หน่วยขยายและหน่วยแสดงแก่นความ รูปแสดงเหล่านี้มีค่าความต่อเนื่องที่ลดหลั่นกันโดยสุญรูป มีค่าความต่อเนื่องมากที่สุดและนามวลีที่ไม่มีหน่วยขยายมีค่าความต่อเนื่องน้อยที่สุด รูปแสดงที่มี ค่าความต่อเนื่องรองจากสุญรูปคือสรรพนาม สุญรูปที่มีหน่วยขยาย นามวลีที่มีหน่วยขยาย นามวลี ที่มีหน่วยขยายและหน่วยแสดงแก่นความ และนามวลีที่มีหน่วยแสดงแก่นความ ลดหลั่นกันตาม ลำดับลงมา และยังพบอีกว่า เมื่อรูปแสดงแก่นความได้มีการเติมหน่วยแสดงแก่นความ รูปแสดง

นั้นจะมีค่าความต่อเนื่องเพิ่มขึ้น เพราะหน่วยแสดงแก่นความมีคุณสมบัติคือการย้ำเน้นหรือเป็นการจำเพาะอย่างชัดเจนว่าแก่นความนี้เป็นความเก่าที่มีการทราบกันมาก่อนแล้ว

การหาค่าเฉลี่ยของค่าความต่อเนื่องทำให้การวิเคราะห์ชัดเจนมีลักษณะที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ช่วยในการอ้างอิงและพิสูจน์สมมุติฐานได้ดียิ่งขึ้น

งานวิจัยนี้แม้จะศึกษาวิเคราะห์ความเรียงประเภทแสดงความคิดเห็น แต่เป็นการศึกษาเพียงประเด็นเดียวเรื่องรูปแสดงความต่อเนื่องของแก่นความในตำแหน่งประธาน

(ข) งานวิจัยทางด้านลีลา

มลลิตี พรโชคชัย (2538) ศึกษาและจำแนกชนิดสาระในมาตราต่างๆในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทยเป็น 4 ชนิด คือ สาระที่เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับซึ่งมีทั้งแบบไม่มีเงื่อนไขและมีเงื่อนไขในการปฏิบัติตาม สาระที่เป็นคำอนุญาต สาระที่เป็นคำจำกัดความ และสาระที่เป็นการแจ้งความให้ทราบซึ่งแต่ละชนิดมีรูปร่างความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปโดยมีความสัมพันธ์ที่มีแนวโน้มที่จะเป็นปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างชนิดของสาระและรูปร่างความสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังศึกษาศัพท์เฉพาะและสำนวนเฉพาะที่ใช้ในประมวลกฎหมายดังกล่าว พบว่ามีลักษณะที่เฉพาะแตกต่างไปจากภาษาปกติทั่วไป

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาษาเฉพาะวงการหนึ่งในสังคมที่แตกต่างไปจากภาษาปกติทั่วไป โดยวิเคราะห์หน่วยภาษาในระดับคำขึ้นไปไม่ลงลึกไปในระดับหน่วยคำและระดับเสียง ส่วนการวิเคราะห์และจำแนกชนิดของสาระในมาตราต่างๆของประมวลกฎหมายเป็นการวิเคราะห์เจตนาของผู้ร่างกฎหมายที่เป็นคำสั่งหรือการบังคับหรือการอนุญาตเป็นสำคัญ และวิเคราะห์รูปร่างสัมพันธ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของสาระแต่ละชนิด และท้ายสุดดูการใช้ศัพท์เฉพาะและสำนวนเฉพาะในประมวลกฎหมาย

เมื่อได้ทบทวนวรรณกรรมทั้งหมดแล้วจะเห็นว่างานวิจัยทางสื่อสารมวลชนใช้ข้อมูลประเภทเดียวกับที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาคือ ใช้ข้อมูลบทบรรณาธิการ (เพียงเพ็ญ ทุมมานนท์, 2536) และใช้ข้อมูลบทความประจำในหนังสือพิมพ์ (อรสา ศรีสุขสม, 2538) แต่เป็นการศึกษาเนื้อหาไม่ได้ศึกษาลักษณะของภาษาโดยตรง และการใช้แบบบันทึกข้อมูลทำให้ผลไม่สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้เขียนบทบรรณาธิการในหลายประเด็น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจว่าการศึกษาลักษณะภาษาหรือลีลาโดยตรงจะมีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวหรือไม่อย่างไร และแนวทฤษฎีทางด้านหน้าที่ของสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับลักษณะและการใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์หรือไม่อย่างไร

งานวิจัยทางภาษาศาสตร์ที่ศึกษาบทความแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์เป็นไปในแนวปริศนาวิเคราะห์ทั้งสิ้น

ส่วนงานวิจัยทางด้านลีลาที่ศึกษาภาษาเฉพาะวงการกีฬาที่มีเพียงการศึกษาและจำแนกชนิดสารมาตราต่างๆในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (มธุลี พรโชคชัย, 2538) ยังมีได้มีผู้ใด ศึกษาบทความแสดงความคิดเห็นในหนังสือพิมพ์ในแนวลีลาภาษาเลย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาลีลาบทความแสดงความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นภาษาเฉพาะรูปแบบหนึ่ง